

**Stanowisko Zarządu Związku Miast Polskich
w sprawie mobilizacji strażników gminnych**

Zarząd Związku Miast Polskich sprzeciwia się rozwiązaniom umożliwiającym powoływanie strażników gminnych do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny.

W naszej ocenie strażnicy gminni powinni wówczas pozostawać w dyspozycji jednostek samorządu terytorialnego, z uwagi na konieczność zapewnienia ciągłości realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony ludności, bezpieczeństwa i porządku publicznego. Brak jest bowiem innej formacji, która mogłaby w sposób bezpośredni i systemowy przejąć te zadania na obszarze gminy, podczas gdy zaangażowanie Policji lub innych służb w ich miejsce może być niemożliwe z uwagi na zwiększenie zakresu ich własnych zadań w warunkach wojny.

Straż gminna stanowi element lokalnego systemu bezpieczeństwa, a zakres jej ustawowych zadań nabiera szczególnego znaczenia w sytuacjach kryzysowych i w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Strażnicy gminni posiadają znajomość lokalnych uwarunkowań, infrastruktury oraz zagrożeń występujących na obszarze danej wspólnoty samorządowej, a także doświadczenie we współdziałaniu z Policją i innymi służbami. Pozostawienie ich w strukturach samorządowych jest zatem uzasadnione nie tylko potrzebą zapewnienia realizacji bieżących zadań gminy, lecz również interesem publicznym w zakresie ochrony mieszkańców.

Wprowadzenie możliwości powszechnej mobilizacji strażników gminnych prowadzi do powstania istotnej luki w lokalnym systemie bezpieczeństwa. Należy bowiem wskazać, że w warunkach mobilizacji i wojny inne służby, inspekcje i straże wykonujące zadania związane z bezpieczeństwem państwa co do zasady pozostają poza systemem powszechnego uzupełnienia Sił Zbrojnych.

Zdaniem Zarządu Związku Miast Polskich konieczne jest zatem przyjęcie rozwiązań zapewniających możliwość wyłączenia strażników miejskich od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Rozwiązanie takie powinno stanowić element spójnego systemu zapewnienia ciągłości wykonywania zadań publicznych oraz ochrony ludności na poziomie lokalnym.

Za Zarząd

Wałbrzych, 18 września 2026 r.

Arkadiusz Chęciński
Wiceprezes Związku